

PÜNKÖSDI GÁZROBBANÁS KISPESTEN

Horváth Zoltán

Kispesti Önkormányzat VAMÜSZ igazgató

Kerületi polgári védelmi törzs, műszaki vezető, irányító parancsnok

2005. május 15.-én Kispesten, a Hunyadi utcában álló 8 lakásos társasházban délután 15:30 körül gázrobbanás történt. Jelen cikk a mentés és kárelhárítás folyamatát és tanulságait kívánja bemutatni.

A mindenkori önkormányzatnak igen komoly feladat a katasztrófák elleni törvény értelmében a helyi önkormányzat közigazgatási területén történő katasztrófák, események kezelése, a kármentés és elhárítás, a lakossági kitelepítés.

2005. május 15-én bekövetkezett robbanásban 2 önkormányzati és 1 magántulajdonú lakás teljesen, 1 magántulajdonú lakás részlegesen sérült. A 8 lakásban 17 fő lakott, ebből 5 fő sérült meg a robbanáskor – 1 fő súlyos életveszélyes, 2 fő súlyos, 2 fő könnyű sérüléseket szenvedett. Megsérült a robbanást elszenvedett ház melletti épület tűzfala, valamint a szétrepülő törmelék-darabok a környező házakban okoztak kisebb-nagyobb károkat.

A XIX. ker. Tűzörség Parancsnoksága értesítette a XIX. kerületi Polgári Védelmi kirendeltség vezetőt, Szilágyi István pv. őrnagy urat, aki azonnal riasztotta a védelmi törzs tagjait. Mivel személyek sérültek és lakások semmisültek meg illetve váltak ideiglenesen lakhatatlanná, a lakók elhelyezésének megszervezése és azonnali műszaki mentés elrendelése történt.

A kárelhárításba, felszámolásba bevonásra került a Polgármesteri Hivatal Műszaki Csoport-, illetve Lakás Csoport vezetője (hatósági feladatok ellátására),

valamit a Vagyonkezelő Műszaki Szervezet vezetője megbízásából az igazgató-helyettes (*cikk írásakor igazgatója*).

A helyszínre érve a látvány tragikus volt. Romok, tűzoltók, a sérülteket ellátó mentősök, a béméskodókat „terelgető” rendőrök, lezárt főút, elterelt buszok, közlekedési káosz.

A helyszínen a munkálatok azonnal megkezdődtek. A lakók számbavétele után a Lakás Csoport illetékese megkezdte az ideiglenes befogadás, illetve az elhelyezés igényeinek felmérését, a vagyonkezelő jelen lévő igazgató helyettese intézkedett 4 lakás azonnali „készenlétbe” állításáról.

A főváros ügyeletes statikus mérnökével egyeztetve a pv. kirendeltségvezető és a vagyonkezelő vezető helyettese számba vette a műszaki feladatokat, az azonnali megteendő intézkedéseket:

- életveszélyes épületrészek lekerítése, „elomlasztása”;
- a szomszédos ház megsérült tűzfalának felmérése, ideiglenes megtámasztásának szükség szerinti elrendelése, annak műszaki módzatainak kidolgozása.

Megkezdődött azonnal a kárelhárítás „fizikai része” is, azaz csak kezdődött volna. A rendőrségi helyszínelés elhúzódása miatt a helyszínre irányított homlokrakodó, tehergépkocsi és „kézi munkaerős” brigád vissza lett mondva, így csak 2005. május 16-án, 9:00-kor lehetett kezdeni a munkát.

A helyszínen megjelent az összes számottevő médium, a kerületi polgármester és a mentést irányító pv. kirendeltségvezető úr tájékoztatta a közvéleményt.

A hivatalos teendőkhöz tartozik, hogy a helyszínen megjelent Lipták Attila pv. őrnagy, ügyeletes igazgató, Bujdosó János pv. alezredes, igazgató

helyettes és Talabér Zoltán pv. alezredes, ügyeletes igazgató, akik részére a kerületi pv. kirendeltségvezető úr a jelentést megtette, a beavatkozási intézkedéseket jóváhagyták.

Másnap (május 16.) megkezdődhetett a munka. Az első napon 56 m³ sított szállítottunk el, megszüntettük a közvetlen épületállapot miatti életveszélyt. Fontos ilyen helyzetben: a statikus szakértő és a tűzvizsgáló, valamint a BRFK vizsgálati szakemberei folyamatosan „legyenek képben” tartva, ne sajnáljuk az időt a tájékoztatásukra.

A Hunyadi utcáról tudni kell, hogy buszközlekedésileg is fontos útvonal, ezért komoly tényező volt a idő, vagyis hogy mikorra lehetett a leggyorsabban felszabadítani az útpályát.

Másik fontos tényező, hogy a 8 lakásos társasház többi lakóját lehetőség szerint mielőbb vissza akartuk költöztetni a házaikba, ezért az ideiglenes áram, víz és gázkiépítéseket azonnal megindítottuk.

2005. május 16-án, délután 16:00-ra a forgalom 1 sávban megindulhatott, valamint a lakók visszaköltözhetnek. (Megjegyzem, a gázkiépítés utáni ellenőrzött rákötés csak 2 nap múlva volt lehetséges.)

Sajnos, fontos tudni, hogy a káresemények helyszínén megjelennek a báméskodók, és a tolvajok is – nyitott lakásokból, romok alól „kibányászható” értékek után kutatva, ezért a BRFK illetékeseitől folyamatos rendőri jelenlétet kértünk és kaptunk (nappali biztosítás, éjszakai őrzés).

Harmadnap (május 17.) 11:00-kor a polgári védelmi beavatkozás befejeződött, a kárhelyszín véglegesen átadásra került a vagyonkezelő igazgató-helyettesének.

*Mentésbe bevont erők: 12 fő kézi rakodó munkás;
1 fő pv. irányító tiszt;
1 fő pv. törzs műszaki irányító – vagyonkezelő
igazgató helyettese;
1 fő statikus;*

Eszközök: 3 db személygépkocsi, 1 db homlokrakodó; 1 db 20 m3 síttszállító; 1db konténer szállító (3 db 12 m3-es konténer)

2005. május 17-18-án több mint 180 m3 sít került elszállításra, további veszélyes épületrészek kerületek elbontásra. Elkezdődött aznap a sérült szomszédos épület tűzfalának megtámasztása is.

A vagyonmentés komoly kérdés ilyen esetben, mert sajnos az épület romok alatt rekedt tárgyak és értékek a károsultaknak „egy élet munkáját és emlékét” is jelenthetik, viszont a romosodás mértéke olyan volt, hogy a kézi bontás nem volt lehetséges, így a törmelék gépi erővel való kitermelése és konténerbe helyezése után volt lehetőség a „válogatásra”.

A mentést irányító pv. Kirendeltség vezetővel konzultált a műszaki irányító vagyonkezelő igazgató helyettese, hogy elsődleges az életmentés és nem kockáztatják a romos épületben a kézi mentést végzők biztonságát.

További komoly feladatot jelentett a közút mielőbbi megnyitása, ezért elsődleges kérdés volt az, hogy miként szervezzük a törmelék elszállítását, mely nem akadályozza a forgalmat. Szükséges volt folyamatos rendőri biztosítás, ugyanakkor a környező utcákban várakoztatni is kellett a konténeres autókat és a billencseket. A munkagépek és kézi munkaerők mozgását és a munkaterületet megfelelően kellett lekeríteni és biztosítani, a balesetveszély elkerülése érdekében.

Mentésbe bevont erők: 15 fő kézi rakodó munkás;

1 fő pv. irányító tiszt;

1 fő pv. törzs műszaki irányító – vagyonkezelő igazgató helyettese;

1 fő statikus;

Eszközök: 2 db személygépkocsi, 1 db homlokrakodó; 1 db kanalas markoló; 2 db 20 m³ sít-szállító; 2 db konténer szállító és 1 db 3,5 tonnás kisteherautó.

Összegezve:

A 2005. május 15-én bekövetkezett robbanásban megsemmisült 3 lakóépület, részlegesen sérült 1 lakóhátrész. Statikailag komolyan megsérült a szomszédos ház tűzfala, kisebb sérülések keletkeztek kb. 100 méteres körzetben (háztetők, ablakok).

Hogy mit sikerült megmentenünk? Kb. 10-12 zsák könyv, ruhanemű és egyéb érték maradt meg – kézi bontás és válogatás eredményeképpen.

A robbanást követően ~ 350-380 m³ sít keletkezett, 22 gépóra volt szükséges a felpakolásához, 120 óra kézi mentesítés történt, elkészült az ideiglenes víz-áram és gáz kiépítés. Mindennek a költsége: ~ 3-3,5 millió Ft.

A munka befejezésének időpontja: 2005. május 18. 17:10 perc. *(Tehát 72 óra és 40 perc volt szükséges a teljes feladat befejezéséhez.)*

Végül pedig, néhány jó tanács a műszaki és pénzügyes kollégáknak:

1. Először is: „Ez nem gyakorlat.” Ha már bekövetkezett, legyen rend a fejekben!
2. Nincs bizottság, nincs tanács és testület – nincs kollektív döntés. Csak és kizárólag egyéni döntések léteznek.
3. Elsődleges az emberélet, a vagyontárgyak mentése csak és kizárólag ezek után következhet.
4. Fontos a lakosság, lakosok megnyugtatása azzal, hogy „mindig lássák rajtunk, hogy tudjuk, mit csinálunk.”
5. Kezelnünk kell a médiát! Nincs ígéretés, tényközlés van! Hatáskört nem túllépni akkor, amikor nyilatkozunk!

6. Műszakis kollégák figyelmébe:

- legyen lista minden esetre – cégek, szállítóeszközök, azok elérhetősége.
- Közművek azonnali elzárása, lekötése – csak és kizárólag szakcégekkel.
- Munka és balesetvédelem elsődleges, be kell tartani és tartatni a szabályokat.
- Együttműködési kényszer van az elsődleges beavatkozó erőkkel – tűzoltóság, rendőrség, mentők.
- Hétvége, ünnepnap – minden más! Az érintettek nem mindig elérhetőek, kamionstop van stb.

7. Pénzügyesek figyelmébe:

- Ilyen helyzetben nincs pályáztatás, nincs közbeszerzés – azonnali megrendelések vannak a piacról, utólagos elszámolással.
- Gyűjtsük a számlákat, azonnal igazoltassuk a munkalapokat. Ne feledjük, minden „drágább” ilyen helyzetben.
- Készüljünk fel az azonnali kifizetésekre. Ilyen helyzetben a vállalkozókra nem vonatkozhat 15-30 napos fizetési határidő.
- Ne feledjük a hatályos rendelkezéseket – vis major bejelentési határidő a káreseményt követő 5 munkanap - 27/2005. (II.14.) Korm. Rend. 12-14 §.